HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מבושם. שיתקיים כדרך המתקיימין: **עד העצרת.** אבל לא מן העצרת ואילך שהוא תקופת תמוז מקלקל אפי׳ יין מבושם: **ויש.** ואם מוכר לו יין יש יתן לו משל אשתקד שנה המוקדמת לזו שאנו עומדים בה: **משל שנה שנים.** משנה דקודם אשתקד דהוו להו ג׳ שנים עם שנה שאנו עומדין בה:

גמ׳ לא שנו. דאינו חייב באחריותו: **אלא בקנקנים דלוקח.** שקבל הלוקח היין בחביותיו דאיכא למימר כליו גרמו. ומיהו סיפא דקתני ואם ידוע כו׳ התם ליכא למימר כלי הלוקח גרמו דאמן סהדי שהיין רגיל בכך: **אבל בקנקנים דמוכר.** מני אמר ליה לוקח אפילו לזמן מרובה הא ממרך והא קנקנך דוראי ייבך וכליך גרמו דסבירא ליה דמימות הבליר הוה יין מקולקל כבר אלא שאין ניכר הדבר עד שעת חימוץ כדאמרינן באיזהו נשך (ב״מ דף עג:) מעיקרא דחמרא חמרא דחלא חלא ההוא שעתא הוא דמבחרי אנפשייהו חמרא. ולרב דאמר לעיל [לו.] כל שאשה ימים ברשות מוכר איכא לאוקומי מתני׳ בקנקנים דלוקח ואפילו תוך שאשה או בקנקנים של מוכר ולאחר שאשה והלכך מוכר פטור: **וכי קנקנים דמוכר** (א). למה יפסיד מוכר הא מני אמר ליה מוכר ללוקח לא איבעי לך לשהויי. דאפילו לרב דאמר (לעיל דף לב.) המוכר שור לחבירו וממנא נגחן הרי זה מקח טעות הני מילי משום דרובא לרבא זבני אבל הכא רובא לאו לשהויי זבני ויפסיד לוקח: **דאמר ליה נמקפה.** להסתפק מעט מעט לקדירות דהיינו לשהויי: **מאי דוחקיה דרבי יוסי ברבי חנינא לאוקומי.** דישא דמתניתין בקנקנים דלוקח לאוד ולא בקנקנים דמוכר משום דמוקי לתני׳ בדא״ל למקפה לוקמיה בדלא אמר ליה למקפה דהמוכר יין סתם קתני ולא שנא קנקנים דלוקח ולא שנא קנקנים דמוכר קתני מתניתין דאין מוכר חייב באחריותו משום דלא איבעי ליה לשהויי: **אמאי.** הוה ליה מקח טעות: **לימא ליה לא איבעי לך לשהויי.** דהא רובא לאו לשהויי זבני: **אלא לאו שמע מינה דאמר ליה למקפה.** וה״ה לרישא והיינו טעמא דבריש׳ פטור מוכר דאיכא למימר קנקנים דלוקח גרמו ובסיפא חייב הואיל וידוע שיינו רגיל להחמיץ כל שנה: **ופליגא.** הא דר׳ יוסי בר׳ חנינא דמוקי לה בקנקנים דלוקח ולא דמוכר משום דמני א״ל הא ממרך והא קנקנך: **דרב חייא בר יוסף.** דאיהו מוקי לה נמי בקנקנים דמוכר ואע״ג דא״ל למקפה כדמוכח סיפא אפי׳ הכי מוכר פטור דלא מני אמר ליה הא ממרך והא קנקנך דלאו קנקנים דמוכר גרמו אלא מזלא דלוקח שהוא בעליו של יין גריס: **שנאמר ואף כי היין בוגד.** בחדש למה משום דגבר יהיר וגו׳ גאותו של אדם שמגיע דעתו בדבר שאין בו גורם שהיין בוגד בו דסבורין שהוא יין ונמצא חומץ מדה כנגד מדה. ומיהו סיפא כיון דאמר ליה למקפה ולא מני אמר ליה לא איבעי לך לשהויי ולא מני לימיר ליה מזלך גרם מאחר שהדבר ידוע שיינו מחמיץ הלכך חייב מוכר: **אליבא ביסיה.** אשמעו: **לא מיקבל.** שמבזה אותו: **כל המתגאה בעליה של תלמידי חכמים.** דעביד כדאמרן בחזקת הבתים (לעיל דף מז:) טלית של תלמידי חכמים כילד כל שאין חלוקו נראה מתחתיו טפח ונעיטותא יתירתא הוא וגסות הוא למי שאינו תלמיד חכם: **האי מאן דמזגין ליה חביתא דחמרא לחנוואי וכו׳.** מוסר חבית אצל לחנוואי כדי למכור את היין בחנותו וישתכר החנוואי קצת ובעל הבית לא יקבל מעותיו אלא לאחר שיקבל החנוואי מן הלוקחין וחמרא ברשותא דמריה קאי ואין החנוואי אלא שליח בעלמא ליטול שכר טרחו. והלכך אם החמיץ אפילו אם אתילתא דדנא קודם שמכר כולו: **דינא הוא דמקבל.** בעל הבית כל ההפסד וכגון אלא פשע שליח דהיינו חנוואי מידי בשליחותו כדמפרש ואזיל. ואף כי היין בוגד ליכא לימיר גבי חנוואי דהא אין לו חלק בו וגם לא הקנקן שלו הוא ואכתי ברשות מריה קמא איתיה: **ולא אמרן.** דהפסיד בעל הבית: **אלא דלא שני.** לוקח בברזא לעשות נקב אחר בחבית אבל שני איכא למימר דהוא גריס: **דלא מטא יומא דשוקא.** ולא נתעצל חנוואי במכירתו: **האי מאן דקבל חמרא מחבריה.** למחלית שכר והקנקנים דמוכר והוא קיבלו בדמים בשער של עכשיו בעיר הזאת והריוח יחלוקו. וכל מקבלי ממון למחלית שכר הוו מפקיד ונפקד קרובים לשכר וקרובים להפסד והרי הוא באחריות שניהם להפסד כמו לשכר כדאמרן (ב״מ דף קד:) הך עיסקא פלגא מלוה ופלגא פקדון ואם הוקיר או הוזל או נגנב או נאבד לשניהם נאבד והוזל. אבל אמר לו בעל היין למקבל אפי׳ אם הוקיר לא יהא לך רשות למכרו בכאן אלא זיל ואמטייה למלכות אחרת אפרוותא דווזל שפט שבאותו מקום היו מוכרים יין ביוקר וקודם שהגיע לשם זל היין בכל המקומות ופיחת מכדי דמיס שקיבלו: **דינא הוא דמקבל.** בעל היין את כל הזול דכיון דאפילו אם הוקיר מיד לא היה לו רשות למכרו עד שמגיע לפרוותא דווזל שפט לענין זולא נמי ברשותא דבעל היין קאי. ומיהו לגבי גניבה ואבידה ברשותיה דמקבל נמי קאי וכן אם נעשה חומץ כדלקמן שהרי באחריותו הוא וקרינא ביה אף כי היין בוגד דמזלא דתרוייהו גריס שבאחריות שניהן הוא עומד ושניהן בעליו של יין: **ופשע דלא אמטייה** לא גרסינן: **הוה הנא.** מקמייה דאמטייה להתם מאי מי מקבל בעל היין כל ההפסד דהא אפילו גבי מכירה גמורה מקבל משום דא״ל לוקח הא ממרך והא קנקנך היכא דאמר ליה למקפה דלא מני אמר ליה מוכר לא איבעי לך לשהויי וכל שכן הכא דלא מכר לגמרי וגם אמר ליה זיל אמטייה אפרוותא דווזל שפט שהוה להשהותו דמני אמר ליה מקבל הא ממרך והא קנקנך כר׳ יוסי בר׳ חנינא או דלמא לא מקבל כל ההפסד אלא פלגא דמני אמר ליה מזלך נמי גרס שבאחריות שניהן עומד והיין בוגד קרינא ביה כרב חייא בר יוסף: **הנא לא.** כלומר לא מקבל בעל היין כל ההפסד ואע״ג דכמאן דא״ל למקפה דמי ואיבעי לשהויי משום דמזל שני הבעלים גורם: **ודלא כר׳ יוסי בר׳ חנינא.** דמוקי למתניתין בקנקנים דלוקח אבל בקנקנים דמוכר סבירא ליה דאמר ליה לוקח הא ממרך והא קנקנך היכא דאמר ליה למקפה והכא נמי כיון דא״ל זיל אמטייה כו׳ הרי זוה לו להשהותו. ונראה בעיני דלית הלכתא כר׳ יוסי בר׳ חנינא אלא כרב חייא בר יוסף דמזלא דגברא גריס אלא אם כן ידוע שיינו מחמיץ ודאמר ליה למקפה דהא שמואל קאי כוותיה ואמרן לעיל [לו:] עבד רב יוסף עובדא בחמרא כוותיה דשמואל:

תנא

ודלא כר׳ יוסי ב״ר חנינא דאמר לעיל אבל בקנקנים דמוכר לימא ליה הא ממרך הא קנקנך והא חמרא בחביתא דמוכר החמיץ: ואיכא דאמר וכו׳ כמאן כר׳ יוסי ב״ר חנינא. דאמר בקנקנים דמוכר מצי אמר ליה הא ממרך והא קנקנך והא חמרא איתיה בקנקנים דמוכר ומקבל הואיל שהחמיץ בכליו: אם אמר לו יין מבושם. יין מובחר וטוב אני מוכר לך חייב להעמיד לו יין יפה וטוב שיכול להעמיד לו עד עצרת

מבושם עד עצרת. מתניתין ולימא ליה קנקנך גריס ולרב חייא בר יוסף לימא ליה מזלך גרס ויש לומר דולמאי אם נמצא חומץ מני אמר ליה הכי אבל הכא לא אייבי בהכי אלא אשמועינן דצריך ליתן לו יין הראוי להתקיים עד העצרת:

האי מאי דזבין חביתא דחמרא אדעתא לסבוייה. פי׳ ג (רש״י) דאין החנווני אלא שליח בעלמא ואין נראה לר״י דאם כן לא הוה ליה למימר זבין ועוד דאם כן מגופה מילתא דרבא לא שמעינן שום חידוש דהא דקאמר לא אמרן אין נראה שיהא זה מדברי רבא אלא גמרא דקאמר ליה ונראה לו לפרש דמיירי דזבין מכר גמור ואדעתא דהכי זבנה שימכרנו בחנות ודמי לא״ל למקפה דבעי שיתקיים כדי מקפה והכי נמי בעינא שיתקיים כדי סיבוייה ומיהו קשה לגירסא דאמר בסמוך מעובדא דקביל חמרא מחבריה אדעתא דמטאה אפרוותא דווזל שפט אלא לא כרב חייא בר יוסף השתא התם דלא זבניה לגמרי מני אמר ליה מזלך גרס כ״ש הכא דהוי מכר גמור וי״ל דהסיא לישנא מוקי הך מילתי׳ דרבא בידוע שיינו מחמיץ ואפי׳ הכי דוקא אדעתא דסבוייה הא לאו הכי מני א״ל לא איבעי ליה לשהויי: רבי

אמבושם אני מוכר לך חייב להעמיד לו עד העצרת [ב]ויש משל אשתקד [ג]ומיושן משל ג׳ שנים: גמ׳ אמר ר׳ יוסי בר׳ חנינא **[ד]לא שנו אלא בקנקנים דלוקח [ה]אבל בקנקנים דמוכר** אמר ליה הא ממרך והא קנקנך וכי קנקנין דמוכר מאי הוי לימא ליה לא איבעי לך לשהויי לא צריכא **[ו]**דאמר ליה למקפה ומאי דוחקיה דר׳ יוסי בר׳ חנינא לאוקמא למתניתין בקנקנין דלוקח ודאמר ליה למקפה לוקמא בקנקנין דמוכר ודלא אמר ליה למקפה אמר רבא מתניתין קשיתיה דקתני אם ידוע שיינו מחמיץ הרי זה מקח טעות **[ז]**אמאי לימא ליה לא איבעי לך לשהויי אלא לאו שמע מינה דאמר ליה למקפה שמע מינה ופליגא דרב חייא בר יוסף דאמר רב חייא בר יוסף חמרא מזלא דמריה גרים שנא׳ **[ח]**ואף כי היין בוגד גבר יהיר וגו׳ **[ט]**אמר רב מרי האי מאן דיהיר אפילו אאינשי ביתיה לא מיקבל שנא׳ **[י]**גבר יהיר ולא ינוה מאי ולא ינוה בנוה שלו א״ר יהודה אמר רב כל המתגאה בטלית של ת״ח ואינו ת״ח אין מכניסין אותו במחיצתו של הקב״ה כתיב הכא ולא ינוה וכתיב התם **[כ]**אל נוה קדשך אמר רבא **[כא]**האי מאן דזבין ליה חביתא דחמרא לחנואה אדעתא לסבוייה ותקיף אפלגא או אתילתא דינא הוא דמקבל לה מיניה **[כב]**ולא אמרן אלא דלא שני בברזא אבל שני בברזא לא **[כג]**ולא אמרן אלא דלא מטא יומא דשוקא אבל מטא יומא דשוקא לא ואמר רבא **[כד]**האי מאן דקביל חמרא אדעתא דממטי ליה לפרוותא **[כה]**דווזל שפט ואדמטי התם זל דינא הוא דמקבל ליה איבעיא להו הוה חלא מאי אמר ליה רב הלל לרב אשי כי הואן בי רב כהנא אמר לן חלא לא ודלא כר׳ יוסי בר׳ חנינא ואיכא דאמרי **[כו]**אפילו חלא נמי מקבל כמאן כר׳ יוסי בר׳ חנינא: ישן משל אשתקד כו׳: תאנא

מסורת הש״ס

תורה אור השלם

1 וְאַף כִּי הַיַּיִן בּוֹגֵד גֶּבֶר יָהִיר וְלֹא יִנְוֶה אֲשֶׁר הִרְחִיב כִּשְׁאוֹל נַפְשׁוֹ וְהוּא כַּמָּוֶת וְלֹא יִשְׂבָּע וַיֶּאֱסֹף אֵלָיו כָּל הַגּוֹיִם וַיִּקְבֹּץ אֵלָיו כָּל הָעַמִּים: חבקוק ב ה

2 נָחִיתָ בְחַסְדְּךָ עַם זוּ גָּאָלְתָּ נֵהַלְתָּ בְעֻזְּךָ אֶל נְוֵה קָדְשֶׁךָ: שמות טו יג

הגהות הב״ח

(א) רשב״ם ד״ה ומי קנקנים דמוכר מאי הוה לימה:

עין משפט נר מצוה

נז א ב ג מיי׳ פ״ז מהל׳ מכירה הלכה ו סמג לאוין קע טוש״ע מ״מ סי׳ רל סעיף י:

נח ד מיי׳ שם הל׳ ג טוש״ע שם סעיף ה:

נט ה ו ז מיי׳ שם טוש״ע שם סעיף ו:

ס ח ט י מיי׳ שם הל׳ ה טוש״ע שם סעיף מ:

סא כ ל מיי׳ שם טוש״ע שם סעיף ט:

(ב) סוטה דף מז:, ג) [ע״ר ב״מ עג: ובתוס׳ שם ד״ה לפרוותא ושם מוכח דגרסי הכא דווזלשפט], ג) [ל״ל רשב״ם],

(ד) [ל״ל דלא שני בקנקנים דלוקח אבל בקנקנים דמוכר לימא ליה הא ממרך והא קנקנך ומקבל הואיל שהחמיץ בכליו: אם אמר לו יין מבושם. יין מובחר וטוב אני מוכר לך חייב להעמיד לו עד עצרת

(ה) סוטה דף מז:, ג) [ע״ר ב״מ עג: ובתוס׳ שם ד״ה לפרוותא ושם מוכח דגרסי הכא דווזלשפט], ג) [ל״ל רשב״ם],

(ו) [ל״ל דלא שני בקנקנים דלוקח אבל בקנקנים דמוכר לימא ליה הא ממרך והא קנקנך ומקבל הואיל שהחמיץ בכליו: אם אמר לו יין מבושם. יין מובחר וטוב אני מוכר לך חייב להעמיד לו עד עצרת

(ז) מוקי ל״ל הואיל וכן אינו וכו׳.